

KARDEŞLİKTE ÖNEMLİ NOKTALAR*

Aziz ve muhterem kardeşlerim,

Hadis-i şeriflerin izahına geçmeden önce, Peygamber Efendimiz'in ve âlînin ve ashabının ve etbâının ve sâdât ve meşâyih-ı turuk-u aliyemizin cümlesinin ve ahirete göçmüş olan sevdiklerimizin, yakınlarımızın, akrabamızın, ahabamızın, kardeşlerimizin ruhları için bir Fatiha, üç İhlâs-ı Şerif okuyalım! Buyurun:

.....

a. Kardeşliğin Gereği

Enes RA'dan rivayet edildiğine göre Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyurmuşlar:

مَا تَوَادَّ اثْنَانِ فِي اللَّهِ فَيُفَرِّقَ بَيْنَهُمَا إِلَّا بِذَنْبٍ
يُحْدِثُهُ أَحَدُهُمَا

(بخ عن أنس)

(*Mâ tevâdde'snâni fi'llâhi*) “İki kişi, Allah yolunda, Allah rızası için, İslâm yolunda, iman yolunda birbirlerini sevdi mi, (*feyüferraka beynehümâ illâ bi-zenbin yuhdisühû ehadühümâ*) birisinin işlediği günah aralarını ayırırsa, bu sevgi doğru bir sevgi değildir. Bu sevgi sağlam bir sevgi değildir, bu sevgi makbul bir sevgi değildir.”

* Bu konuşma; Merhum Dr. Metin Erkaya tarafından, titizlikle çalışılarak metne dönüştürülmüştür. Mekanı Cennet olsun.

Harfiyyen tercüme değil de anlaşılacak bir şekilde söyleyecek olursak: Müslümanlar birbirlerini sevecek, kardeş olacaklar, arkadaş olacaklar, samimi dost olacaklar. Allah'ın emri bu, rızası bu, sevabı bunda... Fakat birisi bir kusur işlerse ne olacak? Kusuru geçtik, günah işlerse ne olacak? Günah yasak, Allah sevmiyor, istemiyor. Günah işlerse ne olacak?

“—O zaman bırakırım.”

Bu da yok. Sevgisi sağlam değilmiş ki, günah işledi diye kardeşini bırakıyor. Peşini bırakmayacak, ahbablığı kesmeyecek. Hem affedici, hem de takip edici olacak. Kuldur, beşerdir, hatalı işleri olabilir, beşer şaşar.

Kusurlu diye bırakmayacak. Çünkü kusursuz insan yoktur, günah işlemeyen insan yoktur. Hatasız olmaz muhakkak. Hatasından dolayı ahbablığı bozmak caiz olsa, kimse kimseyle dost olmaz. Çünkü kusursuz insan olmaz. Mutlaka ufak tefek hataları bulunur. Hiçbir şey aralarını ayıramayacak, ahbablıklarını bozamayacak. Günah da işlese, hatalı da olsa ahbablığını kesmeyecek.

“—Peki, günah işleyene karşı müslümanın esas tavrı ne olur?”

Yakasından tutup, elinden çekip doğru yola getirecek. Günahtan vazgeçirmeye çalışacak. Meyhaneye başlamışsa, içkiden tevbe ettirmeye çalışacak. Namazdan kesilmişse, camiye getirmeye çalışacak. Daha başka bir şeye mübtelâ olmuşsa, kurtarmaya çalışacak. Yardım edecek, çırpınacak.

Batağa saplanmış bir insanı bıraksan daha beter batacak, saplanacak. Dizine, beline, boğazına derken boyundan aşacak, mahvolacak. Nasıl onu kurtarmak için el uzatıyoruz, sağlam yerden dal uzatıyoruz, ip atıyoruz; çekmeye, kurtarmaya çalışıyoruz? Günahkâr kardeşi de günahından döndürmeye çalışacağız.

İmam Gazali'nin *İhyâu Ulûm*'unda güzel anlatılmış bölümlerden bir tanesi de kardeşlik bölümüdür. Müslümanın müslümanla din kardeşliği bölümü. Yani ahbaplık, arkadaşlık bölümü. Diyor ki:

İnsan arkadaş seçerken dikkat edecek, iyi insan seçecek, müslüman insan seçecek, takva ehli insan seçecek, tatlı insan seçecek. Kendisinden dini öğreneceği, örnek alacağı, Allah'ın sevdiği bir kulu arkadaş seçecek. Gidip de ayyaş, sarhoş, kendisine dinen zarar verecek insan seçmeyecek. Ama ahbaplık kurulduktan sonra arkadaşşı şaşırırsa ne yapacak?

İmam Gazali diyor ki: O zaman da bırakmayacak!

Demek ki, bu gibi hadis-i şeriflerden dinin aslını anlamış olduğu için mübarek âlim böyle yazmış. Bu hadis-i şerif onu gösteriyor. O zaman da peşini bırakmayacak, ahbaplığı kesmeyecek. Kardeşi tehlikede demektir, onu kurtarmaya çalışacak.

Camiye gelip giderken iyi demektir. Allah'ın yolunda gidiyor, sevap kazanıyor, Allah'ın ikramına erecek, ahirette cennete girecek. Ama hak yolu bıraktığı zaman, tehlikede; cehenneme gidecek, çatır çatır yanacak, cehenneme odun olacak. İşte asıl kurtarma zamanı şimdi!

Çünkü karnı tok insana yemek verilmez, ziyafet aç insana verilir. Giydirecek şeyler çıplak insana verilir. Muhtaca muhtaç olduğu şey verilir. Şimdi o kardeş muhtaç, o kardeş hak yolu bıraktı, batıla saplandı. Asıl o zaman onun kurtarılması gerekiyor. Uğraşacak, didinecek, yalvaracak, yakaracak, sabredecek, bekleyecek, yollarını gözleyecek, kurtaracak.

Böyle alâkaya, sevgiye muhtaç insanlar çok. Biraz ilgi göstersek, kurtulacak. Veya çok ilgi göstersek kurtulacak.

Sen bir insanı doğru yola çekersen, hak yola kazanırsan, onun ömür boyu yaptığı bütün ibadetlerin bir kopyası, bir misli sana da verilecek. Bu büyük bir kazanç. İnsanın kendisinin seksen yıl ömrü var. Bir başka insanı da kazanmışsa yüz altmış yıl oluyor. Bir başkasını daha kazanmışsa daha da artıyor.. Bir de büyük evliyaullahın sevaplarının ne kadar büyük olduğunu düşün. Binlerce insan elinde tevbe etmiş oluyor. Ne büyük kazanç!

Hatırıma Şeyh Yusuf-u Hemedânî Efendimiz Hazretleri geldi; doksan bin mecusiye müslüman etmiş.

Kuluçka makinesine yumurtaları dizsen, civciv çıkartmak istesen, doksan bin tane kolay yetişmez. Mübarek ihtida makinesi gibi. Doksan bin mecusiye ihtida ettirmiş. Yani İran'ın eski dinine mensup ateşperestleri müslüman etmiş. Mübarekler şimşek gibi çalışmışlar, yıldırım gibi İslam'ın hizmetine yetişmişler, koşmuşlar, uğraşmışlar. Biz şimdi kendi mevcudumuzu

koruyamıyoruz. Onlar etraftaki mecusileri, gayri müslimleri İslam'a çekmişler, biz evladımızı koruyamıyoruz, kendimizi koruyamıyoruz. Allah yardım etsin.

b. Allah'ın Dinine Hizmet

Nasıl kuvvetli müslüman olacağız?

Kuvvetli müslüman olmanın yolu da Allah'ın dinine hizmet etmekten geçiyor. Kur'an-ı Kerim'de Allah CC buyuruyor ki:

وَالَّذِينَ جَاهَدُوا فِينَا لَنَهْدِيَنَّهُمْ سُبُلَنَا

(العنكبوت: ٦٩)

(*Ve'llezîne câhedû fînâ*) "Kim bizim uğrumuzda, bizim yolumuzda çalışırsa, (*le-nehdiyennehüm sübülenâ*) biz de ona rızamızın yollarını, cennetin yollarını buldururuz." (Ankebut 29/69)

Yani kuvvet de oradan geliyor. Bizim ecdadımız Osmanlı'nın başarısı nereden gelmiş? Ortaasya'dan kalkmışlar, terk-i diyar etmişler, "Allah'ın dinine hizmet edeceğiz" diye Anadolu'ya, Küçük Asya'ya gelmişler. Allah da onlara nice imkânlar bahşetmiş, nice büyük mertebeler vermiş. Saltanatlar, kıt'alar nasip etmiş.

Demek ki çare, Allah'ın dinine girip, Allah'ın dinine hizmette görev almak, çalışmak. En güzel çare bu.

Senin kendi kalbinde hastalık mı var? Allah'ın dinine hizmet et!

Ahiretin sevabını mı istiyorsun? Allah'ın dinine hizmet et!

Ne muradın varsa, onun elde edilmesi için, Allah'ın dinine hizmet et, olur o... Sen Allah'ın yolunda gidersen, Allah senin işini rast getirir.

Adamın birisinin, hayırsız, haylaz bir evladı varmış. Yola gelmiyor. Hak yolda Allah'ın dinine hizmet etmek için seyahate çıkmış. Bulunduğu şehre haber gelmiş ki: "Evladın ıslah oldu!" Laf geçiremiyor, âsî evlat. Ama hak yola yürüyünce, Allah onun gönlüne oradan yumuşaklık vermiş, düzeltmiş.

En güzel çare Allah'ın rızasının yoluna koşturmaktır. Her derdin devası Allah'ın dinine hizmet etmektir. Allah, bizi hizmet ehli o kimselerden eylesin. Ahbaplıklarımızı, kardeşliklerimizi sağlam eylesin. Aklıma şu geldi: Siz çağırdınız, benim buraya üçüncü gelişim. Çok vaazlar verdim, çok videolar çekildi. Çok kimselerle tanıştık, kardeş olduk. Evlerine çağırdılar, ikram ettiler. Demek ki, ben ne kadar yüzü kara olsam, ne kadar kusurlu olsan da ilgi kesilmemiş. İşte hadis-i şerif, işte İslâm'ın ahlâkı. Arkadaşların bir kısmı gelmiyor, gitmiyor, oradan aklıma geldi. Ben ne kadar kusurlu olsam da gene ahbaplık kesilmeyecek. Çünkü bir kere ahbaplığı kurmuşuz.

c. Dargınlığın Sınırı

İkinci hadis-i şerife geçelim. Enes ibn-i Mâlik'in amcasının oğlu Hişam ibn-i Âmir el-Ensârî RA'ın rivayet ettiğine göre, Peygamber SAS Efendimiz şöyle buyuruyor:¹

¹ Ahmed ibn-i Hanbel, *Müsned*, c.IV, s.20, no:16301; Buhârî, *Ede-*

لَا يَحِلُّ لِمُسْلِمٍ أَنْ يُصَارِمَ مُسْلِمًا فَوْقَ ثَلَاثِ لَيَالٍ
فَإِنَّهُمَا نَاكِبَانِ عَنِ الْحَقِّ مَا دَامَا عَلَى صِرَامِهِمَا وَ
إِنَّ أَوْلَهُمَا فَيْئًا يَكُونُ سَبْقُهُ بِالْفَيْءِ كَفَّارَةً لَهُ وَإِنْ
سَلَّمَ عَلَيْهِ فَلَمْ يَقْبَلْ سَلَامَهُ وَرَدَّ عَلَيْهِ سَلَامَهُ رَدَّتْ
عَلَيْهِ الْمَلَائِكَةُ وَرَدَّ عَلَى الْآخِرِ شَيْطَانٌ فَإِنْ مَاتَا
عَلَى صِرَامِهِمَا لَمْ يَدْخُلَا الْجَنَّةَ أَوْ قَالَ لَمْ يَجْتَمِعَا

فِي الْجَنَّةِ

(حم. طب. هب. ع. ط. خ. في الأدب المفرد عن هشام بن عامر)

(*Lâ yahillü li-müslimin en yusàrime müslimen fevka selâsi leyâlin*) “Bir müslümanın öteki müslümana üç geceden fazla küslüğü, dargınlığı caiz olmaz, helâl olmaz.”

(*Feinnehümâ nâkiben ani'l-hakki mâ dâmâ alâ sirâmihimâ*) “Birbirlerine olan küslükleri, buğz ve adavetleri, kinleri devam ettiği müddetçe, her ikisi de haktan ayrılmış demektir.” Hak yol üzere değil demektir. Bâtıl üzerindedirler,

bü'lMüfred, c.I, s.145, no:402; *Taberânî, Mu'cemü'l-Kebîr*, c.XX-II, s.175, no:455; *Beyhakî, Şuabü'l-İmân*, c.V, s.269, no:6620; *Ebû Ya'lâ, Müsned*, c.III, s.126, no:1557; *İbnü'l-Ca'd, Müsned*, c.I, s.227, no:1516; *Tayâlisî, Müsned*, c.I, s.170, no:1223; *Abdullah ibn-i Mübârek, Müsned*, c.I, s.25, no:24; *Abdullah ibn-i Mübârek, Zühd*, c.I, s.271, no:784; *Ebü's-şeyh, et-Tevbîh ve't-Tenbîh*, c.I, s.47, no:43; *Heysemî, Mecmaü'z-Zevâid*, c.VIII, s.128, no:12969; *Mizzî, Tehzîbü'lKemâl*, c.XXX, s.213, no:6580; *Hişam ibn-i Âmir el-Ensârî RA'dan.*

Kenzü'Ummâl, c.IX, s.48, no: 24873; *Câmiü'l-Ehâdis*, c.XVII, s.79, no:17613.

haktan kopmuş, sapıtmış demektir. Mademki dargınlıkta devam ediyorlar, demek ki hakta değiller, haktan ayrılmışlar demektir.

(*Ve inne evvelehümâ fey'en yekûnü sebkuhû bi'l-fey'i keffâreten lehû*) “Kim evvelce döner de, dargınlığı küslüğü atar ve barışma teşebbüsü yaparsa, onun bu teşebbüsü evvelki dargınlığına kefaret olur.” Onun günahı silinir, çünkü ilk başladı. İlk başlamış olması, barışma teşebbüsünü kendi elinde tutmuş olması, onun evvelki günahının kefareti olur, silinmesine sebep olur, o kazanır.

وَإِنْ سَلَّمَ عَلَيْهِ فَلَمْ يَقْبَلْ وَلَمْ يَرُدَّ عَلَيْهِ سَلَامَهُ
رَدَّتْ عَلَيْهِ الْمَلَائِكَةُ وَرَدَّ عَلَى الْآخِرِ شَيْطَانٌ

(*Ve in selleme aleyhi, felem yakbel ve lem yerüdde aleyhi selâmehû*) “Eğer bir tanesi ötekisine selâm verir de berikisi selâmı almazsa, kabul etmezse, karşılık vermezse; (*reddet aleyhi'lmelâiketü*) onun selâmına melekler cevap verirler.” (*Ve aleyke's*

selâm) “Allah’ın selâmı senin üzerine olsun!” diye ona dua ederler. Berikisi almadı ama melek selâm verene dua ediyor. Meleği reddeder mi Allah? Melek, Allah’ın masum mahlûku...

(*Ve redde ale'l-âhiri şeytânün*) “Ötekine de şeytan cevap verir.” Birisi meleğin muhatabı olur, ötekisi de şeytanın muhatabı olur.

فَإِنْ مَاتَا عَلَى صِرَامِهِمَا لَمْ يَدْخُلَا الْجَنَّةَ

أَوْ قَالَ لَمْ يَجْتَمِعَا فِي الْجَنَّةِ

(*Ve in hümâ mâte alâ sirâmihimâ lem yedhule'l-cenneh*) “Eğer bu dargınlıkları üzere ölürlerse, ikisi de cennete giremez.” (*Ev kâle: Lem yectemiâ fi'l-cenneh*) Yahut da, “Cennette bir araya gelemezler.” buyurdu.

Kaç kişi dargınsa, topu birden cennete giremez. O halde ne yapacaklar? Dargın olan müslüman ötekisine gidecek, adeta sırnaşacak, yanaşacak, sürünecek, barışma teşebbüsüne girecek ki, cennete giremeyeceği tehdidine uğramasın.

“—*Selâmün aleyküm*, barışalım!” diyecek, yalvarıyor gibi olacak.

Neden? Cennet için yalvarıyor. Ne yapsın, başka çaresi yok. Yoksa ne o, ne öbürü cennete girebilir. Çok büyük tehdit...

(Cemaatten bir soru:)

“—Davasında haklı olsa da mı?”

Hakkı, bâtıllı yok. Tabii, haklı da olsa dargın durmayacak, gidecek:

“—Ben Allah rızası için seninle barışmak istiyorum!” diyecek.

Hadis-i şerif bizi buna sevk ediyor. Ne diyor?

“—Eğer ikisi de bu dargınlıkları üzere ölürlerse, hayatları bu dargınlıkla biterse cennete giremezler.”

Hem o, hem öbürü, ikisi birden... Demek ki biz küslük denen şeyi unutacağız, bizim lüğatimizde küslük olmayacak.

“—Ama, yalvarıyor derler?”

Ne derlerse desinler. Cennetin aşkına her şey yapılır. Allah’ın rızası için her şey yapılır. “Bu dünyada ne yaparlarsa yapsınlar, asarlarsa assınlar, keserlerse kessinler, yeter ki ben cennetten mahrum kalmayayım!” diye düşünmek lâzım!

Bayramda gitmeyene gitmeniz lâzım, dargına selâm vermeniz lazım. Sen el uzatıyorsun, o sırtını dönüyor:

“—El-hamdü lillah, benden vebal gitti, çünkü ben teşebbüs etmiş oluyorum.”

“—Ali Efendi, Veli Efendi geldi, bana yalvarıyor, bak nasıl arkamdan dolaşiyor.”

“—Ne derse desin, ben Allah rızası için yapıyorum.”

d. Selâmlaşmanın Adabı

وَإِذَا حُيِّتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنَ مِنْهَا أَوْ رُدُّوهَا

(النساء: ٨٦)

(*Ve izâ huyyîtüm bi-tahiyyetin fehayyû bi-ahsene minhâ ev ruddûhâ*) “Siz bir selâmla selâmlandığımız zaman, ya bir ilaveyle, bir kat fazlasıyla daha güzel bir şekilde selâm vereceksiniz, ya da eşit bir şekilde...” (Nisa, 4/86)

Daha aşağısı yok. Birisi sana:

“–*Es-selâmü aleyküm*” dedi. Sen bir Şey ilave edeceksin, hiç deđilse,

“*Ve aleyküm selâm*” diyeceksin.

Hiç olmazsa bir “*ve rahmetu’llah*” ekleyeceksin, “*Ve aleyküm selâm ve rahmetu’llah*” diyeceksin, tebessüm ekleyeceksin. “*Ve berekâtühû*” ekleyeceksin, “*keyfe halûke*” ekleyeceksin. Yâni bir ilave, bir ekleme daha güzeldir.

“–Daha güzeli ile karşılık verin!” buyruluyor; “Veya eşit yapın!” Aşağısı kabul olmuyor, olmaz.

Kadı efendinin birisi Medresetü’l-Kudât’tan mezun olmuş. Cumhuriyet ilan edilmiş, kadılara iş yok. Őeriat mülga... Anayasadan din çıkartılmış. Kadı efendi ne yapsın? Bakkallık yapıyor. Pirinç, peynir, soğan, patates satıyor. Mehmet Akif, Meclis’ten çıkar, yaya olarak yürürmüş. Ankara’da Sarı Kadı Camii’nin olduğu yerde imiş evi, Şimdi müze yapıldı. Meclis’ten çıkıp geldikleri yol üzerinde, o kadı efendinin bakkal dükkânı varmış. Bana Hasan Basri Çantay rahmetli anlattı. Meali yazarı Őahıstan duydum ben. Mehmed Akif de o Meclis’te zabıt kâtibiymiş.

Mehmed Akif’le Meclis’ten çıkmışlar, yaya olarak eve gidiyorlarmış. Mehmed Akif, kadılık mektebinden mezun olup da bakkallık yapan o bakkalın dükkânının önünden geçiyormuş.

“–*Es-selâmü aleyküm!*” demiş.

Kadı efendi de çuvalların ağzını filan düzeltiyormuş, sırtı yola dönük olarak önündeki işle

meşgulmüş, “*Ve aleyküm selâm*” demiş. Mehmet Akif merhum biraz sinirliymiş, Arnavut damarı var biraz da. Yoluna devam etmeyi bırakmış, geriye dönmüş. Kadı efendinin omuzundan tutmuş, hışımla bir çevirmiş:

“—Kadı efendi! *Bi’smi’llahi’r-rahmâni’r-rahîm*:

وَإِذَا حُيِّتُمْ بِتَحِيَّةٍ فَحَيُّوا بِأَحْسَنَ مِنْهَا أَوْ رُدُّوهَا

(النساء: ٨٦)

(*Ve izâ huyyâtüm bi-tahiyyetin fehayyû bi-ahsene minhâ ev ruddûhâ*) “Siz bir selâmla selâmlandığımız zaman, ya bir ilaveyle, bir kat fazlasıyla daha güzel bir şekilde selâm vereceksiniz, ya da eşit bir şekilde” (Nisa, 4/86) *Sadaka’llahu’l-azîm.*” demiş, yürümüş gitmiş. Demek istiyor ki:

“—Bak, sen Arapça okudun, Medresetü’l-Kudât’ı bitirdin, fıkıh ilmi öğrendin. Dinden, imandan, o ilimlerden haberin var. Ben sana selâm veriyorum, sen sırtın dönük bir halde bana “*Ve aleyküm selâm*” diyorsun. Bir kere bana döneceksin, “*Ve aleyküm selâm*” diyeceksin, “Allah ömürler versin!” diyeceksin. Ya daha güzel olacak, ya da eşit olacak...”

Mehmet Akif razı olmamış yani. Asabi imiş biraz, gitmiş, çevirmiş, ayeti okumuş, ondan sonra yürümüş.

Selâmı içinden almak falan işin kurnazlık tarafı zannediliyor ama aslında kurnazlık tarafı değil, yanlış tarafı.

O, “*Es-selâmü aleyküm*” diye selâm verdi mi, sen de “*Ve aleyküm selâm*” diyeceksin. O sana temennide bulunuyor, diyor ki;

“—Allah’ın selâmı senin üzerine olsun.”

“—Peki, senin de üzerine olsun!” diyorsun sen de. Bunu içinden söylemek olur mu?

Mübarek cuma gecesinde geçmişlerimizin ruhlarına bir Fatiha üç İhlas okuduk, hayırlı bir şey yaptık. Allah bunu karşımıza çıkarttı. Cehenneme gitmemizi istemiyor da onun için bu ikazı yapıyor. Sen de biraz nefsini yeneceksin, ben de... Kırgınlıkları, kızgınlıkları bir tarafa atacağız.

Bu hadis-i şerif aklımızda olacak, cehenneme düşmemek için çalışacağız. Rabbü’l-alemîn Hazretlerinden ikazname, ihbarname geldi.

“—Hey Yirminci Yüzyıl’ın müslümanları, aklınızı başınıza toplayın, böyle müslümanlık mı olur?” diye kırmızı ihtar mektubu geldi.

Sen de ona göre hareket edeceksin. Müslümanlık bir bakıma kolay, bir bakıma zor. Nefsini yeneceksin, yenemeyen gider gümbürtüye. Yaratılanı Yaratandan ötürü hoş göreceksin. Başka çaren yok.

Yunus Rh.A. cennet-mekân bu işi bizden çok iyi biliyor:

Yaratılanı hoş gör, Yaratandan ötürü...

Aldırmayacaksın. Saf diyecekler, saflığından değil ama ne yapacaksın? Cennetin aşkına, Allah’ın aşkına hepsini hoş göreceksin, hepsini affedeceksin. Adam çocuğunu affetmiyor, ka-

rısını affetmiyor, torununu affetmiyor, akrabasını affetmiyor, dayısını affetmiyor, arkadaşını affetmiyor, komşusunu affetmiyor, hocasını affetmiyor.

Bre insaf! Bu ne biçim müslümanlık be! Böyle müslümanlık mı olur? Sahabe-i kiram çıksa girecek delik ararız biz. Eski müslümanlar bizi sopayla kovalarlar.

“—Müslüman olduğunuzu kimseye söylemeyin, müslümanlığa gölge düşürüyorsunuz” derler, ya da “Adam olun!” diye döverler.

e. Her Şey Hikmetle

Bizim çok kusurumuz var, okudukça anlıyoruz. Bunu hiç bilmeseydik, “ben haklıyım” deyip dargınlığa devam ederdik. Ama okuduk şimdi, Allah bildiriyor:

“—Ey kulum, ben seni seviyorum, sen benim rızama aykırı bir durumdasın. Sen bu aykırı işi bitir. Ben seni sevdim, sen cuma gecesi camiye geldin, geçmişlerinin ruhuna Fatiha okudun, ben de sana bunu hatırlattırılmış olayım.”

Bunlar Allah’ın hikmeti. Her şey Allah’tan, her şeyi tanzim eden Allah. Kader Allah’tan, beni Avustralya’ya gönderen Allah. Bana Arapça’yı öğreten, bu sayfayı senin karşına getirten Allah. Mehmet Ali hocaya perşembe akşamları İmam Buhari’nin *elEdebü’1-müfred*’ini okutan Allah.

Her şey hikmetle oluyor. Hiç tesadüfle bu kâinat yönetilir mi? Her şey ince ince hesapla gidiyor. Tesadüfle köşedeki kavşak idare edilmez, her şey hesapla. Hepsinin bir hikmeti var. Allah,

birisini ötekisinin karşısına çıkartıyor, ona söylettiriyor. Sebep kılıyor.

Hoca efendiyi alıyor, Türkiye'nin bilmem hangi kasabasına deli dolu olmadık ihtarı yaptırıyor. Allah'ın bir hikmeti var, onu herkes söyleyemez. “Şu şöyle olacak, bu böyle olacak. Herkes kusurunu bilsin!” diye bir kulunu vazifelendiriyor, söylettiriyor.

Allah, bizi sevdiği işleri yapanlardan eylesin... Sevmediği huylardan kurtulandan eylesin...

Tabii, nefsinin yenmek bir bakıma kolay değil.

Abdülaziz Hocamız birisine ders vermiş. Tarikate girmiş, derviş olmuş. Mühendis, Teknik Üniversite'de asistan. Kravatlı, yakışıklı, fiyakalı, erkek güzeli bir mühendis.

“—Eee, ne olur?”

Nefsi direk gibi olur, kabarıp. Şu beton direk gibi kalınlaşır. Kolay değil, derviş olmuş.

“—Evladım, dargın olduğun kimselerle barışacaksın, kul haklarını vereceksin, herkesle helleşeceksin.”

Diz çökmüş, “pekiyi” demiş hocasına.

Aradan bir kaç gün geçmiş, hocası sormuş:

“—Nasılsın evladım? Zikrini yapıyor musun? Vazifelerine devam ediyor musun? Tavsiyelerimi, nasihatlerimi tutuyor musun?”

“—Yapıyorum efendim, yalnız dargın olduğum kimselerle gidip barışmak çok ağır geliyor nefsim, izzet-i nefsim dokunuyor.”

Gidiyor, yalvarıyor gibi oluyor, belki kendisi küstü, şimdi gidip “barışacağım” diyor, bunlar nefesine ağır geliyor tabii. O böyle deyince Hocaefendi gözlerini açmış, hayretli bir ifade ile demiş ki:

“—Evlâdım, nefsin izzeti mi olurmuş hiç? Bize her türlü günahı yaptıran nefis... İnsanın içindeki en büyük düşman... Nefsin izzeti ne demek? Köpeğin izzeti mi olur?”

Köpek sokaktan geçerken herkes selâm mı duruyor? Arabanın birisi “küt” diye çarpsa askeri merasim mi yaparlar?

Nefsin izzeti mi olur hiç? Tabii çekecek, hor olacak tabii.

Nefsini hor etmek için eskiden ne riyazetler çekmişler. Bu nefsi yenmeden insan adam olmuyor işte. Ne yapsan olmuyor. Hocasına darılıyor, kocasına darılıyor, karısına darılıyor, çocuğuna darılıyor, babasına darılıyor.

Hoca babadan önce gelir. Çünkü insanın mürşidi Peygamber’in varisidir, o makamdadır. Adam mürşidine bayram tebrikine gelmiyor, mürşidi hepsinin kapısına gidecek, o yalvaracak. Ne yapalım, ahir zaman. Ahir zaman dervişleri.

f. Hazret-i Aişe'nin Bir Hali

Diğer hadis-i şerife geçelim. Hz. Aişe Anamız'dan rivayet ediliyor. Bu hadis-i şerifte rivayet edildiğine göre, bir gün Peygamber SAS Efendimiz ona buyurmuş ki:

“—Ben senin gazaplı halini, hoşnut halini

biliyorum, anlıyorum.”

“—Bunu nereden bilirsin? Kızgın mıyım, hoşnut muyum, memnun muyum, nasıl bilirsin?”

Peygamber Efendimiz buyurmuş ki:

“—Ben bir şey söylediğimde razı olduğun zaman, (*Belâ ve rabbi muhammedin*) ‘Muhammed’in Rabbi’ne andolsun ki o öyledir’ diye benim adımla cevap verirsin; kırgın, dargın, kızgın olduğun zaman, (*Lâ ve râbbi ibrâhime*) İbrahim’in Rabbi’ne andolsun ki hayır!’ dersin.” Hz. Aişe, “onun üzerine ben de dedim ki” diyor:

“—Evet yâ Rasûlallah, bu böyledir. Ben senden küsüp ayrılmam, ancak sadece isminden ayrılırım. Senden uzaklaşmam, ancak isminden uzaklaşırım.”

Bu hadis-i şerifin son cümlesi meseleyi açıklıyor. Onun hem karısı, hem ümmeti... Karısı da olsa, babası da olsa, amcası da olsa, yaşlısı da olsa, küçüğü de olsa, bir peygambere inanmayan, bağlanmayan mahvolur. Bu seksiz, şüphesiz...

Peygamber karısı olup da mahvolan var mı? Var! İki tane meşhur karı var: Birisi Lut AS’ın karısı, birisi Nuh AS’ın karısı...

g. Hatm-i Hâcegân Duası

Âmîn... Sübhâne rabbiye’l-aliyyi’l-a’lel-veh-hâb...

El-hamdü li’llâhi hakka hamdihi, ve’s-salâtü ve’s-selâmu alâ şeyyidinâ muhammedin ve alâ âlihî ve sahbihî ve men tebiahû bihsânin ecmaîne’t-tayyibine’t-tâhirîn...

Emma ba'd-u feyâ rabbena, yâ rabbenâ, yâ rabbenâ, ya rabbe'lalemîn... İbadetlerimizi, zikirlerimizi, hatimlerimizi, hayrat u hasenatımızı, zikr ü tesbihatımızı, Hatm-i Hacegânımızı yâ Rabbi lütfunla, kereminle kabul eyle,,. Bizleri rahmetine vâsıl eyle, rızanı kazananlardan eyle,, Sevdğin, razı olduğun kullarının zümresine dahil eyle... Peygamber SAS Efendimiz Hazretleri'ne, şu okuduklarımızdan hâsıl olan ücur-u mesûbatı hediye eyledik, şu anda, şu mübarek Cuma gecesinde, ruh-u pakine vâsıl eyle,,.

Peygamber Efendimiz'i cümlemizden hoşnud ve razı eyle... Peygamber Efendimiz'in sevgisine, şefaatine, iltifatına, teveccühüne, rızasına ermeyi cümlemize nasib eyle... Peygamber Efendimiz'in yolunda bizleri daim eyle... Peygamber Efendimiz'in sünnetine sarılmayı nasib eyle... Efendimiz'in sünnet-i seniyyesini ihya eyleyip, şehid sevapları kazanmayı cümlemize nasib eyle...

Peygamber SAS Efendimiz Hazretleri'nin mübarek âlinin, pak ashabının -rıdvânullâhi teâlâ aleyhim ecmaîn- ve verese-i Nebî ulemâ-i muhakkikin evliyâullâh u mukarrabîn, sâdât ve mürşidîni kâmilîn-i mükemmilîn silsile-i turuk-u aliyyelerimizin mensuplarının ve halifelerinin, müridlerinin, muhiblerinin ruhlarına ayrı ayrı hediye eyledik, vasıl eyle! Hassaten, kendisinden feyz aldığımız hocamız Muhammed Zâhid-i Bursevî Efendimize hediye eyledik, vasıl eyle.

Evliyâullâh ve mukarrabîn kullarının himmet-

lerine, teveccühlerine, iltifatlarına bizleri nail eyle... Bizi, sevdiğin o kullarıyla beraber haş-reyle...

Yâ Rabbe'l-alemîn! Ahirete göçmüş olan analarımızın, babalarımızın, müslüman ecdât u ceddâtımızın, akrabamızın, ahbabımızın, kardeşlerimizin, arkadaşlarımızın, dostlarımızın, sevdiklerimizin, evlatlarımızın, bize dua vasiyet etmiş ahirete göçmüş olanların, ahirette boynu bükük, bizden şu cuma gecesinde dua bekleyen mü'minîn ü mü'minât ve müslimîn ü müslimâtın da ruhlarına dereceleri üzere ikram eyle... Cümlesinin ruhlarını şad eyle... Nurlarını ve sürurlarını ziyade eyle... Kabirlerini pür-nur eyle. Kabirlerini cennet bahçesi haline tebdil ü tahvil eyle yâ Rabbi!..

Yâ Rabbi! Biz yaşayan mümin kullarına da salah-ı haller nasib eyle... Kötü huyları bırakıp güzel huylar almamızı nasib eyle... Kötü işlerden kendimizi çekip, sevdiğin salih amellerle, hayrâtu hasenat ile ömrümüzü güzel geçirmeyi nasip eyle.

Yâ Rabbi! Vücutlarımıza sıhhat ve afiyetler ih-san eyle. Maddi, manevi, ruhi, bedeni hastalıklarımıza, rahatsızlıklarımıza şifalar, devalar ih-san eyle. Bizi maddeten ve manen kuvvetli ve sıhhatli eyle.

Yâ Rabbi! Gönüllerimizin muradlarını, dileklerimizi, isteklerimizi, taleplerimizi, sen bize ihsan ve ikram eyle...

Yâ Rabbi! Yaratıklarının şerlerinden sana sığınırız, bizleri hıfz u himaye eyle... Kimsenin önünde mağlup ve mahcup duruma düşürme...

Yâ Rabbe'l-alemîn! Bizi haktan ayırma... Doğru yoldan saptırma... Nefse, şeytana uydurma...

Yâ Rabbe'l-âlemîn! Cümlemize, helâl, hayırlı, temiz, tâb, pâk kazançlar ihsan eyle. O kazançlarımızla kimseye muhtaç olmadan mesut ve bahtiyar olarak yaşamamızı nasip eyle. Kazançlarımızın fazlalarıyla hayrât u hasenat, sadakât u câriyât tesis eylememizi nasip eyle... Ahirete yarayacak hayırlı işler yapmamızı nasip eyle. Sevdiğin, razı olduğun kullar olarak ömür sürmemizi nasip eyle. Evlatlarımızı, ailelerimizi, nesillerimizi, zürriyetlerimizi de sevdiğin kullar eyle.

İmandan sonra küfre düşürme... İzzetten sonra zillete uğratma... Bizi kimsenin karşısında ezdirme... Hasım ve düşmanlarımıza karşı bizleri nusretinle te'yid ve takviye eyle... Kâfirlere karşı galip ve muzaffer eyle...

Yâ Rabbe'l-alemîn! Beldelerimizi ve sair İslam beldelerini, her çeşit afetlerden, musibetlerden, felaketlerden, zelzelelerden, zalimlerin, fasıkların, facirlerin galebesinden, düşmanların istilasından mahfuz eyle.

Yâ Rabbi!

İstilaya uğramış İslam beldelerini kurtar.

Yâ Rabbe'l-alemîn! Mücahid kardeşlerimizi her yerde mansur ve mü-eyyed ve muzaffer eyle.

Yâ Rabbe'l-alemîn! Dünyanın ve ahiretin, bildiğimiz, bilmediğimiz her türlü şerlerinden, tehlikelerinden bizleri mahfuz eyle. Son nefeste, abdestliyen, oruçluyken, ibadetle meşgulken, cami yolunda iken, hac yolunda iken, umre yolunda iken, sevdiğin

bir kul durumunda iken, dilimiz zikrinle meşgul iken, gözümüzden perdeler kaldırıldığında cennetteki köşklerimizi, makamlarımızı göre göre, Rasûlüllah SAS Efendimizin cemalini göre göre, ve -buyrun beraber aşk ile diyelim-

“—Eşhedü en lâ ilahe illa'llah ve eşhedü enne muhammeden abdühû ve rasûlühû” kelimeteyn-i şhadeteyn-i tayyibeteyn'ini söyleye söyleye ruh teslim etmeyi cümlemize nasip ve müyesser eyle.

Kabirlerimize konulduğumuzda, ibadetlerimizi, taatlerimizi, hayratımızı, hasenatımızı, Kur'an-ı Kerim'i bize yoldaş eyle. Kabirlerimizi cennet bahçeleri eyle.

Yâ Rabbi! Kabirlerimizden kalktığımızda, şu mübarek gecede bizi bir camiinde ibadet üzere topladığın gibi, böylece Peygamber SAS Efendimiz'in Livâü'l-Hamd'i altında peygamberlerle, siddîklarla, şehidlerle, sâlihlerle, sâdât ve meşâyih-ı turuk-u aliyemizle, ihvân-ı güzînimizle beraber haşreyle...

Yâ Rabbe'l-àlemîn! Mahşer gününün sıkıntılılarından cümlemizi koru... Arş-ı A'lâ'nın

gölgesinde gölgelendir. Bi-gayri hisâb, habîbi edîbin Muhammed-i Mustafâ'n ile cennetine dahil eyle... Firdevsi A'lâ'da ona komşu olmayı nasib eyle... Havz-ı Kevser'inden doya doya nûş etmeyi nasib eyle... Cemâlini görmeyi cümlemize nasib eyle...

Bi-hürmeti esmâike'l-hüsnâ ve bi-hürmeti ismike'1-a'zam ve bihürmeti habîbike'l-müctebâ ve nebiyyi'1-ekrem ve bi-hürmeti leyleti'l-cumu'ati'l-garrâ ve bi-hürmeti esrarı sûreti'1-fâtihah...

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

30. 05. 1991 - Melbourne / AVUSTRALYA

[Bütün GURBET SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

SERVER
Kürsü